

«Teledium», un procés que escandalitzarà els àngels

A València un advocat conegut per altres causes semblants ha interposat una querrela contra Els Juglars, per «blasfèmia i sacrilegi»

F a un parell de dissabtes, els dos millors —i únics— diaris de la ciutat es marcaven un bon punt: el text de l'acte de processament contra Els Juglars i Vicent Vergara, gerent del Teatre València. Tan bona era la primícia, que ni els mateixos processats se n'havien assabentat abans. Guillermo Forteza, el jutge instructor, assegura que el document no va eixir abans d'hora de la seua oficina, i ens convé de preservar-li el dret a la presumpció d'innocència; però, en qualsevol cas, el bo i el cert és que algú proporcionà l'acte a la premsa abans de notificar-lo als processats. Un procediment poc habitual, aquest de llegir la premsa per assabentar-se que estàs en llibertat provisional. Una història més que Els Juglars podran contar als néts.

Tornar a narrar la història des del començament seria inútil, perquè tothom coneix quina mena de reacció provocà *Teledium* (una obra que no excità especialment els crítics) en les ments susceptibles. Obligades per alguna estranya força innominable, com si d'una novel·la de Lovecraft es tractàs, persones poc aficionades a freqüentar teatres es llançaren amb frenesí a gaudir del *Teledium*, en

ocasions acompanyades de notaris, que, amb la natural sorpresa dels altres espectadors, es dedicaven a alçar actes sobre els diàlegs i les situacions de la comèdia.

Aquestes actes anirien després a parar a jutjats de guàrdia, on serviren per interposar querelles per blasfèmia i sacrilegi, mentre l'escàndol continuava omplint les sales dels teatres on es representava el *Teledium*.

La querrela interposada per Carlos Verdú Moscardó (!), acompanyat de 500 persones més, ha tingut com a resultat l'obertura d'un procés a tots els actors que intervingueren en *Teledium* i a Vicent Vergara, gerent del teatre on aquesta es presentà a València, acusat de «col·laboració», per «autoritzar que tingués lloc l'esmentada representació en el seu local, sabent-ne el contingut concret (...), una profanació continuada dels dogmes, els ritus i les cerimònies de la religió catòlica».

La resta de xicots i xicotes de Juglars, actualment en llibertat provisional, estan processats per delictes «contra la llibertat de consciència» i de blasfèmia, i hauran d'aportar entre tots una fiança per cobrir la responsabilitat civil per import de deu milions de pessetes.

A Albert Boadella, que s'assabentà del seu processament per una trucada de la premsa, la notícia no li féu gaire gràcia: «Em sembla molt malament, molt. Sempre he dit que ningú no està obligat a entrar dins d'un teatre, pagar l'entrada i perdre el seu temps en la sala, si creu que allò que ha de veure no li agradarà.»

Segons aquest actor i director teatral, «tots tenim el nostre ofici: els actors, els jutges, els advocats... i seguirem fent-lo, passe el que passe». *Teledium* no ha acabat encara el seu cicle de representacions, tot i que ja en quedaven poques per fer, i sembla que ni tan sols un resultat advers del procés podria evitar que se seguis representant. «Si cal fer-la en un altre país, anirem a l'estranger. Ja se sap que els actors no podem ser massa patriòtics en això del treball, quan poden passar coses com aquestes...», deia Boadella.

Pel que fa al procés i a la querrela que el motivà, al conegut actor català, li sembla una «ingenuïtat» que algú pugua pensar que una companyia «amb el prestigi internacional reconegut que tenim Els Juglars faça una obra "amb l'exclusiva intenció de blasfemar", com si no hi hagués coses millors en

«Teledium», segons l'acusació, «una profanació

la vida». «Aquest procés —opina Boadella— obeeix a una politització de certes coses, pertany a la mateixa línia d'actituds com les que s'estan enfrontant a la LO-DE, o a la Llei d'Avortament...»

Albert Boadella tampoc no es mira bé l'estrany sistema pel qual s'assabentà del seu processament. «Em sembla molt curiós que els diaris se n'hagen assabentat abans que els processats, i que fins i tot hagen pogut accedir a les actes de processament. Si aquesta circumstància és irregular, que ara no ho sé, ben segur que prendrem les mesures legals adients, ja que som en un país on, de fa un temps, sembla que tot s'arregla a base de processos i judicis». Mentrestant, Els Juglars continuaran a Pruït, assajant el proper muntatge de la companyia, contractat amb antelació, com tots els d'aquest grup, pel Teatre València.

continuada dels dogmes»

/ Arxiu

Vicent Vergara ha estat un altre sorprès pel processament. En especial pel seu, basat en un curiós concepte de «col·laboració». «Quan van cridar-me a declarar, durant les diligències prèvies, només em preguntaren una cosa: si jo coneixia, abans de contractar-la, el tema de *Teledium*. Jo vaig dir que sobre aquesta obra no hi havia cap prohibició, i que la Constitució empara el dret a la llibertat d'expressió; així, doncs, jo, com a gerent d'un teatre, no tenia cap obligació de fer de censor. D'altra banda, el Teatre València sempre contracta les obres d'Els Joglars sense veure-les, des del mateix moment en què comencen a assajar-se». Vergara ressaltà també que de moment no s'havia obert cap procés a Els Joglars per *Teledium*, malgrat que en algunes ciutats espanyoles s'hi havien interposat querelles.

Un detall, sense gaire importància legal, però de notable efecte visual, empipà Vicent Vergara quan llegí en *Las Provincias* el text de l'acte de processament: el seu nom, en l'enumeració dels processats, va seguit de la frase «de antecedents penals no informados», mentre als altres processats els posen, simplement, «sin antecedentes». «Ves a saber quines coses horribles pensarà la gent quan ho llegesca», diu.

A Vergara, després dels incidents que envoltaren la presentació de *Teledium* al Teatre València, amb llançament de bosses de fem al vestíbul, trencament de vidres i tirs contra l'interior de la sala, només li faltava aquesta.

«Però, no cal dir-ho, això no canviarà en res la programació del teatre. Precisament, el 4 de juny estrenarem a València el *Gabinete Libermann* de

Boadella, amb la col·laboració d'Els Joglars...» L'altre protagonista del sàinet és, sens dubte, l'advocat Carlos Verdú Sanchó, representant de l'acusació particular en la querrel·la presentada pel seu pare, el també advocat Carlos Verdú Moscardó, contra Els Joglars i Vergara. Carlos Verdú fill, ex-cap de llista del desaparegut partit Fuerza Nueva en les darreres eleccions, té ja una certa experiència en això de presentar querelles. Segons ens han comentat alguns advocats de la ciutat, precisament aquesta era la seua tasca principal al servei del partit, tot vigilant que ningú no gosàs «injuriar» cap dels seus membres o simpatitzants.

El més conegut dels casos en els quals ha intervingut aquesta jove promesa fou, precisament, l'anomenat cas «B. Pérez», en el qual es jutjà un grup de periodistes valencians per uns articles titulats «El fascio valenciano con nombres i apellidos», que publicà en 1979 la ja desapareguda revista *Valencia Semanal*. Els assistents a la vista oral encara recorden l'aferrissada defensa que el jove advocat, també representant l'acusació particular impulsada per les restes de Fuerza Nueva, féu del «senyor amb manegot, llapis roig i tisores», que tan hàbilment retallava articles de premsa durant la dictadura. La censura prèvia, sembla que de qualsevol cosa, sempre ha agradat molt a Verdú, que comenta sovint les desgràcies que la democràcia ha portat a aquest país.

Aficionat a les motos que fan soroll, i pare d'un infant del qual es padrí Blas Piñar —o això li han sentit dir algunes persones—, Carlos Verdú sembla tenir poc sentit de l'humor, però, a canvi, Déu li

ha donat una oratòria florida i enardidora, que ja li ha fet guanyar —si bé amb no gaire avantatge— més d'un judici. Precisament, fou ell qui defensà, no fa gaires setmanes, el jove Francisco Javier Maestre Cano, acusat de llançar unes bosses de fem a l'interior del vestíbul del Teatre València, el dia de l'estrena de *Teledium*. El jove va eixir-ne absolt, ja que els dos únics testimonis, els policies que muntaven guàrdia a la porta del teatre, no el pogueren reconèixer. Sembla que un camió aparcad davant del cotxe «Z» des d'on vigilaven els tapava justament la porta del teatre, és dir, allò que havien de vigilar...

El jutge Guillermo Forteza, titular del Jutjat d'Instrucció número 14 i instructor d'aquest sumari, n'és el darrer protagonista. Ell fou, precisament, el jove magistrat que dictà acte de presó incondicional contra una senyora que rigué i li parlà de tu mentre prestava declaració en una oficina judicial. Aquest deu ser, possiblement, el cas més cèlebre dels que li ha tocat instruir fins ara.

El judici, la data de celebració del qual encara és desconeguda, serà, sens dubte, un dels actes socials més comentats de la ciutat. Una companyia de teatre, potser la més prestigiosa de l'Estat espanyol, asseguda al banc dels acusats és una cosa que no es veu cada dia. Les seues declaracions, matisant una per una totes les hipotètiques blasfèmies i profanacions comeses durant les representacions de *Teledium*, poden ser per a llepar-se els dits. I la sentència, siga com siga, pot establir un precedent importantíssim en la història del dret a la llibertat d'expressió en aquest país.